

מידע ליולדת חיסון ANTI-D

יולדת יקרה

סוג הדם שלך מכיל רכיב הנקרא **RH שלילי** ולכן עליך לקבל חיסון ANTI-D.

מהו RH? מה משמעות חיובי או שלילי?

RH הינו רכיב חלבוני (אנטיגן D) הנמצא על גבי כדוריות הדם האדומות. רכיב זה משמש לסיווג הדם. כל אדם שייך לאחת משתי האוכלוסיות הבאות:

- בעלי RH חיובי:** אנטיגן D קיים על גבי כדוריות הדם האדומות של אוכלוסיה זו (כ-85% מאוכלוסיית העולם).
 - בעלי RH שלילי:** אנטיגן D אינו קיים על גבי כדוריות הדם האדומות של אוכלוסיה זו (כ-15% מאוכלוסיית העולם).
- כל סוג דם (A, B, AB, O) יכול להיות בעל RH חיובי או שלילי ויסומנו ב פלוס (+) או מינוס (-) בהתאמה.

מדוע חשוב לדעת האם RH חיובי או שלילי?

דם בעל RH - (ללא אנטיגן D) אשר בא במגע עם דם בעל RH + (המכיל אנטיגן D), מייצר נוגדנים. באישה הרה מתרחש מעבר של דם עוברי אל תוך מערכת הדם של האם. במקרה שאישה בעלת דם RH- נושאת עובר עם RH +, התרחשות זו תגרום לאם לייצר נוגדנים כנגד ה RH. נוגדנים אלו יעברו חזרה דרך השליה אל זרם הדם של העובר ויגרמו להשמדתן של כדוריות הדם האדומות. בשל כך העובר עלול לסבול מאנמיה.

גם בזמן דיקור מי שפיר או סיססי שלייה, בזמן לידה או הפלה, או כתוצאה מדימומים חריגים ייתכן מעבר כמות דם גדולה ויצירת נוגדנים.

נוגדנים אלו לרוב אינם פוגעים בעובר הנוכחי, אך הימצאותם עלולה לפגוע בהריון עתידי עם עובר שסוג דמו יהיה Rh+.

כיצד ניתן למנוע בעיה זו?

בעזרת מתן חיסון ANTI-D (נוגדן לאנטיגן D) ניתן למנוע את יצירת הנוגדנים. חיסון ANTI D מכיל נוגדנים חלבוניים הנקשרים לחלבוני D שבדם העובר אשר חדרו למחזור הדם של האם ובכך מונעים את יצירת הנוגדנים האימהיים כנגד דם העובר.

מתי ובאיילו מקרים ניתן החיסון?

החיסון ניתן באופן שגרתי בשבוע 28 לכל אישה הרה עם סוג דם RH -, לאחר בדיקת דם לסקר נוגדנים בדם האם. הבדיקה נקראת INDIRECT COOMBS ומטרתה לבדוק אם כבר נוצרו נוגדנים כנגד כדוריות הדם. לאחר הלידה ייבדק סוג דמו של התינוק ואם ימצא אצלו RH חיובי יינתן לאם חיסון ANTI D נוסף. בנוסף, יינתן החיסון לאישה בעלת RH - במקרים הבאים:

- ✓ לאחר פעולות פולשניות (מי שפיר, סיססי שלייה)
- ✓ במקרה של דימום חריג
- ✓ לאחר חבלת בטן כמו לאחר נפילה או תאונת דרכים
- ✓ לאחר הפלה

בכל המקרים החיסון יינתן סמוך ככל האפשר לאירוע ולא יאוחר מ- 72 שעות.

כיצד ניתן החיסון?

החיסון ניתן על ידי אחות כזריקה תוך שרירית (IM). המינון המקובל הוא 300 מק"ג, אולם ישנם מקרים שבהם יינתן מינון כפול כמו לאחר ניתוח קיסרי, לידה מכשירנית, לידת תאומים או לאחר הפרדה ידנית של השליה.

תופעות לוואי

חיסון ANTI D נחשב בטוח ובעל תופעות לוואי קלות החולפות במהרה. תיתכנה תופעות לוואי מקומיות קלות הכוללות אדמומיות, נפיחות, רגישות או כאב באזור ההזרקה. תופעות אלה תחלופנה לרוב תוך כיומיים. ניתן להניח תחבושת לחה פושרת על אזור ההזרקה על מנת להקל על חלק מהתופעות. החיסון אינו עובר דרך חלב האם.